

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn: NGỮ VĂN 9

Ngày kiểm tra: 02/11/2024

(Đề có 01 trang)

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản thơ:

LỜI MÒN XƯA

Hồi ấy.
Cứ mỗi lần theo mẹ buổi chợ chiều
Mẹ thường chỉ cây gạo quê già cỗi
Quay lại nhìn con rồi mẹ nói
Sau này
Mẹ hóa thành cây gạo đứng trông con...

Con khóc
Ôm tay mẹ dỗ hờn
Con không muốn mẹ hóa thành cây gạo....

Năm tháng trôi qua
Bao mùa cây thay áo
Mẹ già nua, gánh hàng sáo cũng thừa dần

Con lớn lên rồi
Mê mãi những phù vân
Chẳng kịp nhận ra
Ngày đến gần - xa mẹ...

Nay con trở về
Cổng làng xưa lặng lẽ
Cây gạo già nua như dáng mẹ đứng chờ

Chợt nhớ ra
Lời mẹ nói ngày xưa
Nước mắt con rơi
Giữa mùa cây trút lá

Thầm gọi “Mẹ ơi!”
Sao nghẹn ngào trong dạ
Mẹ ở đâu, sao trắng cả khuôn chiều?

Con đã về
Mẹ có đợi con đâu
Để lời mòn xưa bạc màu chim cuốc gọi...

(Kiên Duyên)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định nhân vật trữ tình, đối tượng trữ tình của văn bản thơ trên.

Câu 2. (0,5 điểm) Chỉ ra và gọi tên thành phần biệt lập được sử dụng trong văn bản thơ trên.

Câu 3. (1,0 điểm) Phân tích tác dụng của một biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ:

“Cây gạo già nua như dáng mẹ đứng chờ”.

Câu 4. (1,0 điểm) Em nhận xét gì về tình cảm của nhân vật trữ tình trong bài thơ?

Câu 5. (1,0 điểm) Đọc bài thơ, em thấy mình cần có thái độ và hành động như thế nào trước tình cảm của cha mẹ dành cho mình?

PHẦN II. TỰ LUẬN (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích 13 dòng thơ cuối văn bản thơ “Lời mòn xưa” trong phần đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm):

Có ý kiến cho rằng: *Tình yêu thương của cha mẹ có thể là động lực nhưng có thể cũng là áp lực cho con cái.*

Từ góc độ của một người con, em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề trên.

-----HẾT-----

Học sinh không được sử dụng tài liệu; giáo viên coi kiểm tra không giải thích gì thêm.

Họ tên học sinh:.....

Số báo danh:.....

Môn: NGỮ VĂN 9

Ngày kiểm tra: 02/11/2024

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	- Nhân vật trữ tình của bài thơ: người con (tác giả)	0,25
		- Đối tượng trữ tình của bài thơ: người mẹ	0,25
	2	- Thành phần biệt lập: <i>ơi</i>	0,25
		-> Thành phần gọi đáp	0,25
	3	- Biện pháp tu từ: Nhân hóa/ so sánh (cây gạo <i>già nua</i> với dáng mẹ đứng chờ)	0,25
- Tác dụng: + Khiến câu thơ/lời thơ thêm sinh động, gợi hình, gợi cảm/có hồn,... tăng hiệu quả diễn đạt.		0,25	
+ Hình ảnh cây gạo mang ý nghĩa biểu tượng của quê hương, của người mẹ luôn yêu thương, bao dung; lặng lẽ, âm thầm hi sinh và mong ngóng con trở về ...		0,25	
	+ Qua đó, tác giả thể hiện tình yêu, sự gắn bó, trân trọng và biết ơn sâu sắc đối với đối với mẹ, với quê hương. <i>(HS có thể diễn đạt bằng các từ ngữ tương đương; GV cho điểm linh hoạt, tôn trọng ý kiến của HS nhưng phải phù hợp)</i>	0,25	
4	Tình cảm của nhân vật trữ tình - người con dành cho mẹ: <i>nhớ thương, ân hận, xót xa, biết ơn...</i>	1,0	
5	- <u>Thái độ</u> và <u>hành động</u> cần có đối với cha mẹ: + Tôn trọng và yêu thương và biết ơn cha mẹ của mình; + Giúp đỡ và chăm sóc cha mẹ; + Thấu hiểu, tâm tư, tình cảm của cha mẹ; + Nỗ lực trong học tập, vâng lời cha mẹ; <i>(HS nêu được 4 ý khác mà hợp lí thì cũng được điểm tối đa; mỗi ý 0,25 điểm)</i>	1,0	
Phần II		VIẾT	6,0
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích mười ba dòng thơ cuối bài thơ “Lối mòn xưa” trong phần đọc hiểu.	
a. <i>Đảm bảo cấu trúc đoạn văn phân tích một đoạn thơ:</i> - Mở đoạn giới thiệu tác giả, tác phẩm, đoạn thơ và nội dung chủ đề; thân đoạn phân tích đặc sắc nghệ thuật của đoạn thơ để làm rõ được nội dung chủ đề; kết đoạn khái quát, tổng hợp lại. - Đoạn văn đảm bảo dung lượng		0,25	

	<p>b. <i>Xác định đúng yêu cầu phân tích: tình cảm của người con dành cho mẹ</i> qua mười hai câu thơ cuối bài.</p>	0,25
	<p>c. <i>Phân tích, làm rõ được:</i> Nội dung chủ đề: tình cảm của người con dành cho mẹ - Hoàn cảnh bộc lộ cảm xúc: con trở về sau những ngày mài mê với phù vân, chợt nhận ra lời mẹ nói. Nhưng mẹ đã không còn sau bao ngày lặng lẽ trông ngóng con,... - Tình cảm, cảm xúc của người con: + Nhớ thương mẹ (<i>dáng hình, lời nói</i>)... + Xót xa, day dứt, ân hận ..., thậm gọi “mẹ ơi” mà không lời đáp.... - Đặc sắc nghệ thuật: từ láy, so sánh, ẩn dụ, câu cảm thán, thành phần gọi đáp.... *Yêu cầu: HS phải biết khai thác các tín hiệu nghệ thuật để làm nổi bật được nội dung chủ đề.</p>	1,0
	<p>d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt</p>	0,25
	<p>e. <i>Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về đoạn thơ, có cách diễn đạt sáng tạo, mới mẻ.</p>	0,25
Câu 2	<p>a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề.</p>	0,5
	<p>b. <i>Xác định được vấn đề nghị luận:</i></p>	0,5
	<p>c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và bằng chứng, bảo đảm các yêu cầu sau: * Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề. * Triển khai vấn đề nghị luận: a. Giải thích vấn đề nghị luận: - Tình yêu thương là sự quan tâm, chăm sóc đối với những người xung quanh. - Động lực là những nhân tố thúc đẩy mỗi cá nhân cố gắng, nỗ lực thực hiện nhiệm vụ của mình để đạt mục tiêu đã đề ra. - Áp lực là những yếu tố khiến con người sống trong sự đè nén, mệt mỏi khiến trạng thái tinh thần con người rơi vào tình trạng tồi tệ nhất. => Tình yêu thương của cha mẹ là sự quan tâm, chăm sóc đôi khi là sự kì vọng vào con cái. Điều đó có thể tạo cho con động lực để phát triển, hoàn thiện nhưng cũng có thể vô hình tạo ra những áp lực cho con cái.</p>	2,5

	<p>b. Thể hiện quan điểm của người viết về vấn đề nghị luận, có thể theo một số gợi ý sau: Phân tích các khía cạnh của vấn đề:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình yêu thương của cha mẹ tạo động lực, giúp con yên tâm, vững vàng hơn trong cuộc sống. Con cái cảm nhận được tình yêu thương của cha mẹ sẽ có cảm giác được động viên, khích lệ; từ đó tạo động lực cố gắng, phấn đấu tốt hơn. Tình yêu thương của cha mẹ cũng chính là điểm tựa giúp con vững bước vượt qua khó khăn, thử thách trong cuộc sống, là liều thuốc xoa dịu những lúc con đau buồn, thất bại... - Tình yêu thương của cha mẹ đôi khi lại vô tình tạo những áp lực cho con. Cha mẹ yêu thương và kì vọng quá năng lực của con sẽ gây cho con mệt mỏi, căng thẳng. Tình yêu thương quá lớn đôi khi tạo ra sự kiểm soát, áp đặt khiến con cái cảm thấy áp lực, khó chịu... <p>c. Mở rộng, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con cái cần học cách đón nhận và trân trọng tình yêu thương của cha mẹ. Cha mẹ cũng cần học cách yêu thương con sao cho phù hợp. - Cha mẹ và con cái cần gần gũi, yêu thương, chia sẻ... để có cùng quan điểm, cùng tiếng nói. - Phê phán những đứa con không vâng lời cha mẹ, những bậc cha mẹ hay áp đặt con cái. <p>...</p> <p>d. Khẳng định lại quan điểm cá nhân đã trình bày và rút ra bài học cho bản thân:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự khác biệt về thế hệ dễ dẫn đến sự bất đồng quan điểm, vì vậy con cái cần chia sẻ những mong muốn cá nhân để cha mẹ thấu hiểu. Cha mẹ cũng lắng nghe ý kiến của con để dung hòa, tạo không khí gia đình hạnh phúc, đầm ấm. - Con cái đặt ra mục tiêu và xây dựng kế hoạch thực hiện; chứng minh năng lực và quyết tâm của bản thân thông qua hành động cụ thể. Cha mẹ nhận rõ năng lực của con để động viên, khích lệ, phát huy. <p>...</p>	
	<p><i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</p>	0,25
	<p><i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,25
TỔNG ĐIỂM TOÀN BÀI: 10,0 ĐIỂM		